

The hills step off into whiteness.
People or stars
Regard me sadly, I disappoint them.
Why are their wools like parchment
The man leaves a line of breath
O slow
Horse, the color of rust
I am a scrapped chariot
O hooves, O dolorous bells
All
Mankind has been blackening
like a dead man left out.
Why do I find them so beautiful
The souls of worms,
The faces of sheep, like parchment
These sheep with the faces

Sylvia Plath

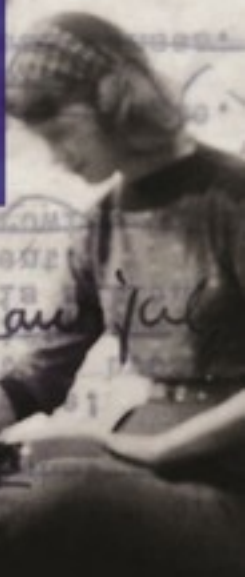
Sklenený ZVON

Moderná klasika americkej literatúry

20. storočia

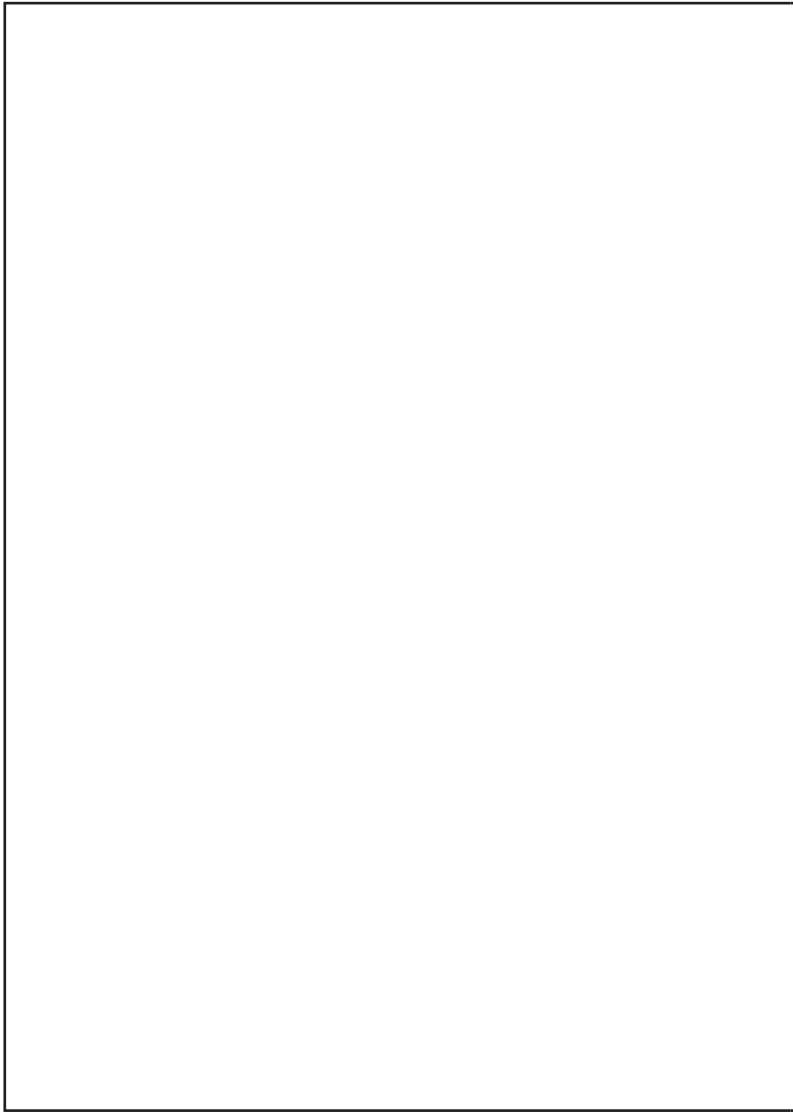

SVETOVÁ PRÓZA

SVETOVÁ PRÓZA

Sylvia
Plath

Sklenený zvon

Z angličtiny preložil
IGOR NAVRÁTIL

sloart

Copyright © Sylvia Plath 1963

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2015

Translation © Igor Navrátil 2015

Epilogue © Mila Haugová 2015

ISBN 978-80-556-1392-5

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, ani elektronickými, ani mechanickými a ani vo forme fotokópií, nahrávok, ani prostredníctvom súčasného a ani budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Venujem Elizabeth a Davidovi

Prvá kapitola

To leto, keď popravili Rosenbergovcov na elektrickom kresle, bolo akési čudné a dusné; vôbec som nevedela, čo hľadám v New Yorku. Pokiaľ ide o popravy, asi som hlúpa. Keď si predstavím smrť na elektrickom kresle, dvíha sa mi žalúdok, a v novinách ste sa o ničom inom nedočítali – tie titulky na mňa vyjavene zízali na rohu každej ulice a z každého zatuchnutého vchodu do metra, páchnuceho búrskymi orieškami. Nijako sa ma to síce netýkalo, ale ustavične mi vrtalo v hlave, aké to asi je, keď vás spália zaživa aj so všetkými nervami, ktoré máte v tele.

Myslela som si, že to je určite tá najhoršia vec na svete.

New York ako taký bol dosť nepríjemný. Už ráno pred deviatou sa tá falošná, vidiecky vlhká sviežosť, ktorou mesto akosi cez noc nasiaklo, vyparila ako záver sladkého sna. Rozhorúčené ulice, na dne svojich žulových kaňonov strašidelne sivé, sa na slnku jemne chveli, strechy áut syčali a ligotali sa a do očí a do hrdla mi prenikal suchý, žeravý prach.

V rádiu a v kancelárii som v jednom kuse počúvala o Rosenbergovcoch, až som ich napokon nevedela dostať z hlavy von. Bolo to ako vtedy, keď som prvý raz videla mŕtvolu. Ešte niekoľko týždňov potom sa mi hlava tej mŕtvolky – či skôr to, čo z nej zostalo – pri raňajkách vznášala nad vajíčkami so slaninou a nad tvárou Billyho Willarda, ktorý bol vlastne zodpovedný za to, že som tú mŕtvolu videla, a čoskoro nato ma premkol pocit, že hlavu tej mŕtvolky ťahám všade so sebou na motúze ako nejaký čierny balón bez nosa, ktorý zapácha od octu.

Vedela som, že cez to leto niečo nie je so mnou v poriadku, lebo som nemohla myslieť na nič iné okrem Rosenbergovcov a na to, aká som bola hlúpa, keď som si kúpila všetky tie nepohodlné, drahé šaty, ktoré mi teraz visia v skrini ako skapaté ryby, a ako všetky tie drobné úspechy, ktoré som si v škole s takým pocitom šťastia nahromadila, pred vyleštenými mramorovými a zrkadlovitými sklenenými priechodkami na Madison Avenue pohasli v zabudnutí.

A pritom som mala prežívať najkrajšie obdobie svojho života.

A pritom som mala byť terčom závidisti tisícok ďalších takých študentiek, ako som bola ja, ktoré nechceli nič viac, len sa potkýnať v rovnakých čiernych lakovaných lodičkách veľkosti sedem, ktoré som si raz cez obed kúpila v obchodnom dome Bloomingdale spolu s čiernym lakovaným opaskom a čiernou kabelkou, aby som bola dokonale zladená. A keď sa v časopise, v ktorom nás dvanásť pracovalo, objavila moja fotografia – popíjam na nej *martini* v krátkom živôťiku z imitácie strieborného lamé, prilepenom na veľký tučný oblak bieleho tylu, v nejakej sále s plafónom posiatym hviezdami v spoločnosti viacerých anonymných mladíkov s typicky americkými, vystupujúcimi lícnymi kosťami, ktorých na túto príležitosť najali alebo vypožičali –, každý si pomyslel, že určite žijem na vysokej nohe.

Len sa pozrite, čo všetko sa v tejto krajine môže stať, hovorili si. Slečinka žije devätnásť rokov v nejakom zapadákovu, je taká chudobná, že si nemôže dovoliť kúpiť ani časopis, a potom dostane štipendium na školu, tu a tam vyhrá nejakú cenu a napokon kočíruje celý New York ako svoje vlastné auto.

Ibaže ja som nič nekočirovala, dokonca ani samu seba. Len som sa plantala zo svojho hotela do práce a na večierky, z večierkov do hotela a zasa do práce ako otupený trolejbus. Asi som z toho mala byť taká rozrušená ako ostatné dievčatá, ale nedokázala som sa prinútiť k nijakej reakcii. Cítila som

sa veľmi nehybná a veľmi prázdna, tak ako sa zrejme cíti oko tornáda, keď sa ohlúpnuto pohybuje uprostred všeobecného rámusu.

V hoteli nás bývalo dvanásť.

Všetky sme vyhrali súťaž istého módneho časopisu, pre ktorý sme napísali eseje, poviedky, básne a reklamné upútavky na módny tovar, a ako ceny nám na mesiac poskytli pracovné miesta v New Yorku, uhradili nám náklady a pridali nám aj kopolu bonusov, napríklad lístky na balet, voľné vstupenky na módne prehliadky, vytvorenie účesu v slávnom drahom kaderníckom salóne, možnosti stretnúť sa s úspešnými ľuďmi v našej vytúženej oblasti a rady, čo má každá z nás urobiť so svojím typom pleti.

Ešte vždy mám tú mejkapovú súpravu, ktorú mi dali a ktorá je prispôbená pre osobu s hnedými očami a hnedými vlasmi; obdĺžnik hnedej maskary s maličkým štetcom, okrúhla mištička s modrým očným tieňom, presne taká veľká, aby ste do nej mohli strčiť špičku prsta, a tri rúže s odtieňmi od červenej farby až po ružovú a to všetko vložené do malej pozlátenej skrinky so zrkadlom na vnútornej strane. Mám aj biele plastové puzdro na slnečné okuliare s pestrofarebnými ulitami a flitrami a s prišitou zelenou plastovou hviezdou.

Uvedomila som si, že tie darčeky sa nám bez prestania kopolili preto, lebo pre zúčastnené firmy to bola vlastne bezplatná reklama, ale nevedela som byť až taká cynická. Zo všetkých tých darov, ktorými nás zasypávali, som bola úplne paf. Ešte dlho potom som ich schovávala, ale neskôr, keď som už zasa bola v poriadku, vybrala som ich a dnes ich mám stále doma niekde poruke. Rúže sem-tam používam a minulý týždeň som z puzdra na okuliare odstrihla hviezdicu, aby sa dieťa malo s čím hrať.

Takže v tom hoteli nás bolo dvanásť, v jednoposteľových izbách v rovnakom krídle a na rovnakom poschodí, jedna

vedľa druhej, a pripomínalo mi to internát našej školy. Nebol to ozajstný hotel – myslím tým hotel, kde sú muži a ženy náhodne rozmiestnení a bývajú na tom istom poschodí.

Tento hotel – Amazon – bol iba pre ženy a bývali tam väčšinou dievčatá v mojom veku, dcéry bohatých rodičov, ktorí chceli mať istotu, že ich dcérenky budú na takom mieste, kde sa k nim muži nebudú môcť dostať a podvádzať ich; a všetky chodili do nóbl škôl pre sekretárky, ako napríklad do inštitúcie Katy Gibbsovej, kde museli nosiť v triede klobúky a pančuchy a rukavičky, alebo podobné školy práve absolvovali a pracovali ako sekretárky riaditeľov alebo ich mladších zástupcov, alebo sa len presúšali po New Yorku a čakali, kým sa s nimi neožení nejaký muž so sľubnou kariérou či niekto podobný.

Tie dievčatá na mňa pôsobili strašne znudene. Videla som ich, ako na streche hotela zívajú, lakujú si nechty a usilujú sa zachovať si opálené telo z Bermúd, a pripadali mi príšerne otrávené. S jednou z nich som sa porozprávala a dozvedela som sa, že ju nudia jachty a ustavičné cestovanie lietadlami, ako aj vianočné lyžovanie vo Švajčiarsku a nudili ju aj muži v Brazílii.

Z takýchto dievčat mi je zle. Závidím im tak, že to ani neviem vypovedať. Mám devätnásť rokov, a ani raz som ešte nevytiahla päty z Nového Anglicka, ak nerátam tento výlet do New Yorku. Bola to moja prvá veľká šanca, ale ja som tu len sedela na zadku a nechávala som ju pretekať pomedzi prsty ako prúd vody.

Myslím, že jedným z mojich problémov bola Doreen.

Nikdy predtým som nepoznala také dievča, ako je Doreen. Doreen prišla z istej výberovej dievčenskej školy na juhu a mala jasnobiele vlasy, ktoré jej vytŕčali okolo hlavy ako cukrová vata z bavlny, modré oči ako priezračné achátové guľôčky, tvrdé, lesklé a takmer nezničiteľné, a ústa stiahnuté do akéhosi celoživotného úškrnu. Nemyslím tým nejaký škaredý úškrn, ale skôr pobavený a tajomný, ani čo by všetci ľudia

vôkol nej boli poriadne šibnutí a ona by mohla o nich porozprávať zopár dobrých anekdot, keby sa jej chcelo.

Doreen si ma hneď vybrala. Mala som pri nej pocit, že som oveľa bystrejšia než ostatní, a ona bola skutočne úžasne zábavná. Pri zasadačom stole sedávala vedľa mňa, a keď vystupovali hosťujúce celebrity, šepkala mi do ucha vtipné sarkastické postrehy.

Rozprávala mi, že v ich škole si dávajú tak záležať na móde, že všetky dievčatá majú kabelky potiahnuté rovnakým materiálom, z akého sú ich šaty, a tak zakaždým, keď sa prezliekli, mali so šatami zladenú aj kabelku. Takéto detaily na mňa zapôsobili. Vyvolávali vo mne dojem života oplývajúceho nádherou, prepracovanou dekadenciou, ktorá ma priťahovala ako magnet.

Jediná vec, pre ktorú mi Doreen vôbec kedy nabrýzgala, bola, že som si vždy robila starosti, aby som každú svoju úlohu odovzdala načas.

„Načo sa s tým tak pechoríš?“ Doreen sa rozvaľovala na mojej posteli v hodvábnom župane broskyňovej farby a upravovala si dlhé, od nikotínu zažltnuté nechty šmirgľovým pilníkom, zatiaľ čo ja som klepala na stroji hrubý náčrt rozhovoru s bestsellerovým románopiscem.

To bola ďalšia vec – my všetky ostatné sme mali naškrobené bavlnené letné nočné košeľe a prešívane domáce šaty alebo niekedy froté župany, ktoré slúžili aj ako plážový odev, ale Doreen nosila tie napoly priehľadné, dlhé nylonové a čipkované úbory a župany vo farbe pokožky, ktoré sa na ňu pôsobením nejakej, pravdepodobne statickej elektriny prilepili. Šíril sa z nej zaujímavý zápach akoby od potu, čo mi pripomenulo tie vrúbkované listy papradia, ktoré si môžete odlomiť a rozmrviť medzi prstami, aby ste cítili ich pižmo.

„Vieš, že starej Jay Cee je úplne fuk, či ten príbeh dostane do rúk zajtra alebo v pondelok.“ Doreen si zapálila cigaretu a vypúšťala dym z nosných dierok tak pomaly, až jej

napokon zahalil oči ako závoj. „Jay Cee je škaredá ako noc,“ pokračovala Doreen nevzrušene. „Stavila by som sa, že ten jej starý manžel vždy zhasne všetky svetlá, predtým ako sa k nej priblíži, lebo ináč by sa povracal.“

Jay Cee bola moja šéfka a mala som ju veľmi rada napriek tomu, čo o nej povedala Doreen. Nebola to jedna z tých žien, ktoré nosia umelé mihalnice a lacnú bižutériu a z módnych časopisov sú celkom paf. Jay Cee to páliło, takže na jej výzore vzbudzujúcom hrôzu až tak veľmi nezáležalo. Vedela čítať v niekoľkých jazykoch a poznala všetkých kvalitných spisovateľov v brandži.

Pokúsila som sa predstaviť si Jay Cee bez jej striedmych kancelárskych šiat, bez klobúka, v ktorom povinne chodila na obed, ako leží v posteli so svojim tučným manželom, ale vôbec sa mi to nedarilo. Vždy mi robilo obrovské problémy, keď som si chcela predstaviť ľudí spolu v posteli.

Jay Cee ma chcela niečo naučiť, vlastne všetky staré dámy, ktoré som v živote poznala, ma chceli niečo naučiť, ale zrazu som si pomyslela, že ma nemajú čo naučiť. Prikryla som písací stroj vrchnákom a zaklapla som ho.

Doreen sa uškrnula. „Bystré dievča.“

Nieкто zaklopal na dvere.

„Kto je to?“ Nedala som si tú námahu, aby som vstala.

„To som ja, Betsy. Ideš na večierok?“

„Asi áno.“ Ešte stále som sa nepohla ku dverám.

Betsy k nám dopravili priamo z Kansasu spolu s jej poskakujúcim blondávyim vrkočom a s úsmevom „miláčika bratstva Sigma Chi“. Pamätám sa, ako nás obidve raz zavolali do kancelárie nejakého televízneho producenta v pružkovanom obleku s tmavým strniskom na brade, aby zistil, či nemáme voľajaké námety, z ktorých by mohol vytvoriť nejaký program, a Betsy začala rozprávať o samčej a samičej kukurici. Tá poondiata kukurica ju natoľko rozrušila, že aj ten producent mal slzy v očiach, ibaže z toho bohužiaľ nemohol nič použiť, ako jej povedal.

Neskôr kozmetický poradca Betsy presvedčil, aby sa dala ostrihať, a urobil z nej dievča na prednú stranu obálky a ja mám jej tvár z času na čas ešte vždy pred očami, ako sa usmieva z inzerátov typu „Manželka pána P. Q. nosí odevy od B. H. Wragga“.

Betsy odo mňa vždy vyžadovala, aby som robila všetko s ňou a s ostatnými dievčatami, akoby sa usilovala uchrániť ma pred niečím. Zato od Doreen nevyžadovala nikdy nič. Medzi nami, Doreen ju volala Kovbojka Pollyanna.

„Chceš sa s nami odviezť taxíkom?“ opýtala sa Betsy vo dverách.

Doreen pokrútila hlavou.

„Tak dobre, Betsy,“ odvetila som. „Pôjdem s Doreen.“

„Okej,“ začula som Betsy, ako odplávala po chodbe.

„Zájdeme ta a zdržíme sa dovtedy, kým nám to nezačne liezť na nervy,“ povedala mi Doreen a rozmliaždila cigaretu o podstavec mojej nočnej lampy pri posteli, „a potom vyrazíme do mesta. Tie večierky, čo tu organizujú, mi pripomínajú voľakedajšie tancovačky v školskej telocvični. Prečo tam stále volajú chlapcov z Yaleu? Sú takí *hlúúúpi*.“

Buddy Willard chodil na Yaleovu univerzitu, ale teraz, keď som nad tým premýšľala, problém spočíval v tom, že bol hlúpy. Áno, darilo sa mu prechádzať s dobrými známkami a dal sa dokopy aj s nejakou ohavnou servírkou z mysu Cape Cod, ktorá sa volala Gladys, ale nemal ani zamak intuície. Doreen intuícia nechýbala. Nech povedala čokoľvek, vždy som mala pocit, akoby z mojich vlastných kostí prehovoril nejaký tajný hlas.

Uviazli sme v zápche, ktorú spôsobili autá smerujúce do divadiel. Náš taxík trčal zaklinený medzi zadkom Betsinho taxíka a predkom ďalšieho, kde sa viezli iné štyri dievčatá, a všetko stálo na mieste.

Doreen vyzerala úžasne. Mala na sebe biele čipkované šaty bez ramienok, zapnuté na zips, a pod nimi priliehavý

korzet, ktorý ju v páse zoštíhľoval a hore a dolu pôsobivo vyduával, a pokožka sa jej pod bledým púdom bronzovo leskla. Rozváňala tak prenikavo ako celá parfuméria.

Ja som mala čierne šantungové šaty, za ktoré som vysolila štyridsať dolárov. Boli súčasťou nákupu spojeného s veľkým vyhadzovaním peňazí, na ktorý som utratila časť svojho štípendia, keď som sa dozvedela, že som jednou zo šťastných, ktoré pôjdu do New Yorku. Šaty boli vystrihnuté tak čudne, že som si pod ne nemohla dať nijakú podprsenku, ale na tom aj tak veľmi nezáležalo, keďže som bola vycivená ako chlapec, na hrudi sa mi takmer nič nevzdúvalo a za tých horúcich letných nocí som mala rada pocit, že som takmer nahá.

V meste mi však opálenie vybledlo. Bola som žltá ako šikmoočka. Za normálnych okolností by ma tie šaty a moja čudná farba znervózňovali, ale keďže som bola v Doreeninej spoločnosti, na všetky nepríjemnosti som zabudla. Cítila som sa bohovsky múdra a cynická.

Keď k nám vykročil chlap v modrej drevorubačskej košeli, čiernych plátenných nohaviciach a kožených ornamentálnych kovbojských čižmách, ktorý už predtým pozorne sledoval náš taxík spod pruhovanej markízy jedného baru, nerobila som si žiadne ilúzie. Nabetón som vedela, že si príde po Doreen. Prekľučkoval sa pomedzi stojace autá a nápadne sa oprel o naše otvorené okno.

„A čo robia, ak sa smiem spýtať, dve také pekné dievčatá ako vy celkom samy v taxíku v takýto krásny večer?“

Mal sebavedomý, široký, žiarivý úsmev pripomínajúci reklamu na zubnú pastu.

„Mierime na párty,“ vyhrklo zo mňa, keďže Doreen zrazu zostala hluchá ako poleno a zrudene sa pohrávala s čipkovaným poťahom svojej bielej kabelky.

„Znie to ako dosť veľká nuda,“ povedal ten chlap. „Čo keby ste sa pridali ku mne a dali by sme si spolu zopár pohárikov tamto v bare? Čakajú tam na mňa aj nejakí priatelia.“

Kývol hlavou smerom k niekoľkým neformálne oblečeným mužom, ktorí postávali pod markízou. Sledovali ho pohľadom, a keď na nich pozrel, vybuchli do smiechu.

Ten smiech ma mal varovať. Bol to taký ten tlmený, vševediaci smiech, ale zdalo sa, že premávka by sa mohla každú chvíľu obnoviť, a ja som vedela, že ak zostanem sedieť na zadku, za dve sekundy budem banovať, že som nevyužila túto ponúknutú šancu vidieť z New Yorku aj niečo iné než to, čo pre nás tak starostlivo naplánovali ľudia z časopisu.

„Čo ty na to, Doreen?“ opýtala som sa.

„Čo ty na to, Doreen?“ zopakoval muž so svojim sebavedomým úsmevom. Dodnes si neviem spomenúť, ako vyzeral, keď sa neusmieval. Zrejme sa usmieval stále. Asi to bolo preňho prirodzené, takto sa usmievať.

„No dobre,“ povedala Doreen. Otvorila som dvere a obidve sme z taxíka vystúpili, práve keď sa zase začal posúvať dopredu, a vykročili sme k baru.

Zrazu sa ozvalo príšerné škrípanie brzd a vzápätí tupý náraz.

„Hej, vy!“ Náš taxikár ňaťahoval krk cez okno auta a tvár mu blčala od zúrivosti. „Čo si myslíte, že kde ste?“

Zastavil tak prudko, že taxík za ním doňho drcol a tie štyri dievčatá vnútri teraz mávali rukami a úporne sa snažili pozviechať z dlážky.

Muž sa zasmial, nechal nás stáť na chodníku a uprostred ohlušujúceho trúbenia a vykrikovania sa vrátil k taxíku a podal šoférovi bankovku; a potom sme videli dievčatá z časopisu, ako rad-radom v taxíkoch odchádzajú, ani čo by šli na svadbu, na ktorej sa zúčastňujú len družice.

„No poď, Frankie,“ oslovil chlap jedného zo svojich priateľov v skupinke a malý zakrpatený muž sa od ostatných oddelil a vošiel do baru s nami.

Bol to ten typ chlapa, aký nemôžem vystáť. Bez topánok meriam takmer stoosemdesiat centimetrov, a keď mám vedľa seba nejakého nízkeho muža, trochu sa hrbím a ohýbam v bo-

koch, chvíľu na jednu stranu, potom na druhú, aby som vyzerala menšia, no cítim sa pri tom nemotorne a chorobne ne-svoja ako nejaká chromá herečka v jarmočnom predstavení.

Chvíľu som nerozumne dúfala, že vytvoríme dvojice podľa veľkosti, čo by znamenalo, že by som bola priradená k mužovi, ktorý sa nám prihovoral ako prvý a určite mal vyše stoosemdesiat centimetrov, ale ten sa už zaujímal iba o Doreen a mne nevenoval ani len pohľad. Robila som sa, že si Frankieho, ktorý sa pri mne obšmieval, vôbec nevšímam, a sadla som si k stolu hneď vedľa Doreen.

Pri stole bola taká tma, že okrem Doreen som nerozoznala takmer nič. So svojimi bielymi vlasmi a v bielych šatách pôsobila tak bielo, až pripomínala striebornú sochu. Myslí-m, že sa od nej odrážali neónky nad barom. A ja som mala pocit, že sa rozplývam na tieň ako negatív nejakej osoby, ktorú som nikdy v živote ešte nevidela.

„Tak, čo si dáme?“ spýtal sa muž so širokým úsmevom.

„Ja si dám asi jeden koktail *Old-Fashioned*,“ povedala mi Doreen.

Vždy, keď som si mala objednať nejaký drink, úplne ma to vyviedlo z miery. Nevedela som rozoznať whisky od džinu a nikdy sa mi nepodarilo dať si niečo, čo by mi skutočne chutilo. Buddy Willard a ostatní spolužiaci, ktorých som poznala, boli zvyčajne príliš chudobní, aby mohli zaplatiť tvrdý alkohol, alebo alkoholom úplne opovrhovali. Je priam ohromujúce, koľko vysokoškolákov nepije ani nefajčí. Zdá sa mi, že som poznala len takýchto študentov. Najväčší výkon, na ktorý sa Buddy Willard s nami odhodlal, bola kúpa fľaše Dubonnetu, a aj to urobil iba preto, aby sa pokúsil dokázať, že vie byť es-tétom napriek tomu, že študuje medicínu.

„Dám si vodku,“ oznámila som.

Muž na mňa pozrel ešte skúmavejšie. „Niečo k tomu?“

„Nič, iba čistú,“ odvetila som. „Vždy ju pijem čistú.“

Pomyslela som si, že by som mohla vyzeráť ako idiot, keby som povedala, že si ju dám s ľadom, so sódou, s džinom alebo

s niečím iným. Raz som videla reklamu na vodku a bol na nej iba pohár plný vodky, postavený v modrom svetle uprostred snehového záveja, a vodka vyzerala čistá a číra ako voda, a tak som si pomyslela, že keď človek pije čistú vodku, určite to je v poriadku. Mojm snom bolo, že jedného dňa si objednáam nejaký drink a zistím, že chutí úžasne.

Potom sa zjavil čašník a muž pre nás štyroch objednal nápoje. V tom pomeštenom bare pôsobil vo svojom kovbojskom úbore tak, akoby tam bol doma, načo mi prebleslo hlavou, že to je možno niekto slávny.

Doreen ani nemukla, len sa pohrávala so svojou korkovou podložkou a napokon si zapálila cigaretu, ale ten muž sa tváril, že mu to neprekáža. Jednostaj na ňu zízal, tak ako ľudia v zoologickej záhrade zízajú na veľkú bielu aru a čakajú, že povie niečo ľudskou rečou.

Priniesli nám drinky a môj bol čistý a číry, presne ako v tej reklame na vodku.

„Čo robíte?“ spýtala som sa toho muža, aby som prerušila ticho, ktoré vôkol mňa na všetkých stranách rašilo ako hustá tráva v džungli. „Myslím tým, čo robíte tu v New Yorku?“

Muž pomaly a akoby s veľkou námahou odtrhol pohľad z Doreeninho ramena.

„Som diskdžokej,“ odvetil. „Pravdepodobne ste o mne už počuli. Moje meno je Lenny Shepherd.“

„Ja vás poznám,“ vyhlásila zrazu Doreen.

„To som veľmi rád, zlatičko,“ povedal muž a vybuchol do smiechu. „To sa nám môže šiknúť. Som bohovsky slávny.“

Potom sa Lenny Shepherd nadhlo zahľadel na Frankieho.

„A vy pochádzate odkiaľ?“ opýtal sa Frankie a s trhnutím sa na stoličke vystrel. „Ako sa voláte?“

„Toto je Doreen.“ Lenny skĺzol rukou Doreen po nahom ramene a pevne ju objal.

Prekvapilo ma však, že Doreen nedala najavo, že zaregistrovala, čo jej robí. Len tam sedela, potemnená v bielych ša-

tách ako odfarbená blondšavá černoška, a pôvabne si upíjala zo svojho pohára.

„Ja sa volám Elly Higginbottomová,“ povedala som. „Pochádzam zo Chicaga.“ Potom som sa cítila bezpečnejšie. Nechcela som, aby sa čokoľvek z toho, čo v ten večer poviem alebo urobím, dávalo do súvislosti s mojím ozajstným menom a bostonským pôvodom.

„No dobre, Elly, a čo by si povedala na to, keby sme si trochu zatancovali?“

Predstava, že by som mala tancovať s tým zákrpkom v oranžových semiškách na vysokých podpätkoch, v biednom tričku a v ovisnutom modrom športovom saku, ma rozosmiala. Ak existuje niečo, čo vo mne vzbudzuje pohŕdanie, tak sú to muži v modrom oblečení. Čierna a sivá farba áno, aj hnedá ujde. Ale pri pohľade na modrú sa neubránim smiechu.

„Nemám na to náladu,“ odvetila som chladne, obrátila som sa k nemu chrbtom a prisunula som si stoličku bližšie k Doreen a k Lennymu.

Tí dvaja vyzerali, akoby sa poznali už dlhé roky. Doreen vyberala dlhou striebornou lyžičkou kúštičky ovocia zo dna pohára a zakaždým, keď ju zdvihla k ústam, Lenny zavrčal a chňapol po nej, predstierajúc, že je pes alebo niečo podobné, a pokúšal sa vziať jej ovocie z lyžičky. Doreen sa chichotala a ďalej vyberala ovocie.

Začala som si myslieť, že vodka bude napokon mojím nápojom. Nemala žiadnu chuť, ale padala mi priamo do žalúdka ako meč hltáčovi mečov a ja som sa cítila mocná ako bohyňa.

„Hádam už radšej pôjdem,“ povedal Frankie a vstal.

Nevidela som ho celkom zreteľne, miestnosť bola ponorená do šera, ale prvý raz mi udrelo do uší, aký má vysoký a bezduchý hlas. Nikto mu nevenoval pozornosť.

„Hej, Lenny, niečo si mi dlžný. Dúfam, že sa pamätáš, Lenny, že si mi niečo dlžný.“

Pripadalo mi to čudné, že Frankie musí Lennymu pred nami pripomínať, že mu je niečo dlžný, pričom my sme pre

nich úplne cudzí ľudia, no Frankie tam naďalej stál a opakoval stále to isté, až kým Lenny nevopchal ruku do vrecka a nevytiahol tučný zväzok zelených bankoviek, z ktorého jednu oddelil a podal ju Frankiemu. Myslím, že to bolo desať dolárov.

„Zavri hubu a vypadni.“

Chvíľu som si myslela, že Lenny sa rozpráva aj so mnou, ale potom som začula Doreen, ako hovorí: „Ja nejdem, ak nepôjde aj Elly.“ Moje falošné meno pochytila veľmi rýchlo, to sa musí uznať.

„Ách, ale Elly pôjde s nami, však, Elly?“ povedal Lenny a žmurkol na mňa.

„Pravdaže pôjdem,“ odvetila som. Keďže Frankie sa vytratil do tmy, pomyslela som si, že sa zavesím na Doreen. Chcela som toho vidieť toľko, koľko sa len bude dať.

Rada som sa dívala na iných ľudí v kritických situáciách. Ak sa mi naskytla možnosť vidieť dopravnú nehodu, pouličnú bitku alebo ľudský plod naložený v liehu v laboratórnej nádobe, zastavila som sa a sledovala všetko tak sústredene, aby som na to nikdy nezabudla.

Nepochybne som sa takto dozvedela množstvo vecí, ktoré by som sa ináč nebola dozvedela, a hoci ma často ohromili alebo mi z nich prišlo zle, nikdy som to nedala najavo, a tvárila som sa tak, akoby som už dávno vedela, že na svete to takto chodí.